

Priopćenje za medije Agencije Europske unije za temeljna prava
Beč, 8. lipnja 2022.

Poticanje socijalnih prava: ključ oporavka EU-a od bolesti COVID-19

Pandemija je potaknula dosad nezabilježenu financijsku potporu EU-a za suzbijanje učinka bolesti COVID-19 na društvo. Mnogo se ljudi u EU-u, posebno ranjive osobe, suočilo sa smanjenim pristupom zdravstvenoj skrbi, skrbi za djecu, obrazovanju i internetu. To je uzrokovalo prekomjernu smrtnost, siromaštvo, nezaposlenost i socijalnu isključenost. U Izvješću FRA-e o temeljnim pravima iz 2022. opisuje se dalekosežan učinak pandemije na socijalna prava. Predlaže se i kako smanjiti problem sve veće neravnopravnosti i prijetnje društvenoj koheziji.

„Odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 i rat u Ukrajini pokazuju kako se Europska unija razvija u kriznim situacijama“ izjavio je direktor FRA-e [Michael O’Flaherty](#). *„Djelovanjem i financiranjem koje pruža EU mogu se ostvariti znatne promjene, posebno ako su povezane s relevantnim zakonskim obvezama i političkom predanošću zaštiti socijalnih prava građana. Samo će učinkovito praćenje upotrebe sredstava pomoći vladama u postizanju oporavka od pandemije u skladu s pravima. Podupirat će ih i u prilagodbi financiranih aktivnosti kako bi se u dovoljnoj mjeri uklonila društvena ranjivost ljudi, posebno onih koji su najviše pogođeni – djece i mladih.“*

U [Izvješću FRA-e o temeljnim pravima iz 2022.](#) razmatraju se ostvarenja, ali i neispunjeni ciljevi u području zaštite ljudskih prava u EU-u tijekom protekle godine. U [središnjem poglavlju](#) preispituje se učinak pandemije na socijalna prava ljudi, kao što su obrazovanje, zapošljavanje i zdravstvena skrb. U njemu se razmatraju iskustva djece, mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom i drugih osoba u ranjivom položaju. Razmatra se i način na koji države članice EU-a planiraju upotrijebiti 724 milijarde eura financijskih sredstava EU-a namijenjenih oporavku od pandemije kako bi se poticala socijalna prava.

U budućnosti bi vlade trebale uključiti nacionalna tijela za ljudska prava ili ravnopravnost u praćenje usklađenosti mjera oporavka financiranih sredstvima EU-a s temeljnim pravima. Njima bi se posebno trebalo nastojati:

- ostvariti socijalna prava osoba koje su najviše pogođene pandemijom
- prema potrebi procijeniti i prilagoditi mjere financirane sredstvima EU-a kako bi se osiguralo da se njima poštuju i potiču socijalna prava
- osigurati da upotreba sredstava EU-a za oporavak bude u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom (CRPD).

Ostala ključna pitanja koja se odnose na temeljna prava tijekom 2021. obuhvaćaju:

- **Prava djeteta** – pandemija je nastavila negativno utjecati na dobrobit i obrazovanje djece. Mnoga su djeca trpjela, posebno ona u nepovoljnom položaju, te su bila izložena većem riziku od siromaštva i isključenosti. Prva [strategija EU-a o pravima djeteta uz europsko jamstvo za djecu](#) bila je važna prekretnica kojim se nastojalo ojačati napore za promicanje i zaštitu prava sve djece. Države članice EU-a trebale bi osigurati da njihovi nacionalni akcijski planovi ispunjavaju ciljeve strategije i jamstva.
- **Migracije** – nastavili su se izazovi u području temeljnih prava na granicama. Migranti su bili izloženi nasilju ili su vraćani na kopnenim granicama EU-a, a više od 2000 migranata poginulo je na moru. Države članice EU-a trebale bi provoditi učinkovit i neovisan nadzor granica kako bi se suzbile povrede prava. Broj djece koja traže azil, uključujući djecu bez pratnje, porastao je, što zahtijeva posebnu pozornost nacionalnih uprava.
- **Rasizam** – pandemija je dodatno potaknula diskriminaciju, zločine iz mržnje i posebno govor mržnje usmjeren prema migrantima i etničkim manjinama na internetu. U skladu s [Akcijskim planom EU-a za antirasizam](#) iz 2020. većina zemalja EU-a donijela je ili razvija nacionalne akcijske planove za suzbijanje rasizma i etničke diskriminacije. Kako bi pojačale svoje napore, države članice EU-a trebale bi kažnjavati zločine iz mržnje, poticati prijavljivanje takvih

kaznenih djela i pružati bolju potporu žrtvama. To uključuje i provedbu akcijskih planova i strategija s pomoću informiranog praćenja.

U izvješću se sažeto prikazuju i analiziraju najvažniji događaji u području ljudskih prava u EU-u tijekom 2021. Ono sadržava i [prijedloge za djelovanje](#) koji se odnose na Povelju EU-a o temeljnim pravima i njezinu primjenu u državama članicama, ravnopravnost i nediskriminaciju, borbu protiv rasizma i srodnih oblika netolerancije, uključivanje Roma i ravnopravnost, azil, granice i migracije, informacijsko društvo, privatnost i zaštitu podataka, prava djeteta, pristup pravosuđu te provedbu CRPD-a.

Za dodatne informacije obratite se na: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653